

GEREKÇE:

Vergi, kamu hizmetlerinin finansmanında temel kaynak olup, adil, şeffaf ve etkin bir vergi sisteminin varlığı sosyal devlet ilkesinin gereğidir. Ancak Türkiye’de vergi denetimlerinin etkinliği ve adaleti konusunda uzun süredir çeşitli sorunlar yaşandığına ilişkin değerlendirmeler bulunmaktadır. Vergi denetimlerinin belirli mükellef grupları üzerinde yoğunlaştığı, buna karşın kayıt dışı faaliyetlerin yeterince denetlenemediği yönünde kamuoyunda yaygın bir kanaat oluşmuştur.

Kayıt dışı ekonomi, devletin vergi kaybına uğramasına neden olmakla birlikte, kayıtlı mükellefler açısından haksız rekabet ortamı yaratmaktadır. Özellikle küçük esnaf ve ücretli kesim üzerindeki vergi yükünün nispeten daha yüksek olduğu, buna karşılık büyük ölçekli işletmelerin ve belirli sektörlerin çeşitli yöntemlerle vergi yükünü azaltabildiği yönündeki algı, vergi adaletine olan güveni zedelemektedir. Bu durum, vergiye gönüllü uyumun azalmasına ve sistemin sürdürülebilirliğinin risk altına girmesine yol açmaktadır.

Öte yandan dijitalleşme ve e-ticaretin yaygınlaşmasıyla birlikte yeni kayıt dışı alanlar ortaya çıkmıştır. Sosyal medya ve dijital platformlar üzerinden elde edilen gelirlerin yeterince beyan edilmemesi, elektronik ticaret faaliyetlerinin tam olarak izlenememesi ve uluslararası dijital şirketlerin vergilendirilmesine ilişkin sorunlar, vergi sisteminin karşı karşıya olduğu yeni zorluklar arasında yer almaktadır.

Bununla birlikte vergi afları ve yapılandırma uygulamalarının sık aralıklarla gündeme gelmesi, vergiye düzenli uyum sağlayan mükellefler açısından adalet duygusunu zedeleyebilmektedir. Bu durum, vergi sistemine olan güveni olumsuz etkileyerek kayıt dışılıkla mücadeleyi zorlaştırmaktadır.

Tüm bu nedenlerle vergi denetimlerinin mevcut durumunun kapsamlı bir şekilde incelenmesi, denetim süreçlerinde adaletin sağlanıp sağlanmadığının değerlendirilmesi, kayıt dışı ekonominin boyutlarının ve nedenlerinin ortaya konulması, dijitalleşmenin vergi sistemi üzerindeki etkilerinin analiz edilmesi ve daha etkin, adil ve sürdürülebilir bir vergi sistemi için gerekli önlemlerin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede vergi adaletinin güçlendirilmesi ve kayıt dışı ekonomi ile etkin mücadele edilmesine yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması gerekli görülmektedir.

